

راهنمای تدوین ایده‌های نوآورانه آموزشی

ردیف	بخش	اجزا	پیشنهادات
۱	عنوان ایده	عنوان ایده شما می‌تواند عبارتی کاملاً خلاقانه باشد و باید اثربخشی آن برای افراد مختلف در هنگام شنیدن را مد نظر قرار داشته باشید اما بهتر است در عین حال به یک سری قواعد کلی که در بخش پیشنهادات به آن اشاره شده توجه کنید.	<p>همانند هر محتوای علمی، ایده شما بهتر است در صورت امکان عنوانی داشته باشد که پاسخ به سؤالات روشن‌گر هر مطالعه‌ای را در برداشته باشد: (البته عبارت چه زمانی و در چه مکانی می‌تواند با توجه به عملی نشدن بسیاری از ایده‌ها بنا به محتوای کلی ذکر نشوند)</p> <p>۱) چه کاری می‌خواهید انجام دهید و چگونه؟ (what)</p> <p>۲) گروه هدف شما کیست؟ (who)</p> <p>۳) چرا می‌خواهید این کار را انجام دهید؟ (why)</p> <p>۴) کجا می‌خواهید این کار را انجام دهید؟ (where)</p> <p>۵) چه زمانی می‌خواهید این کار را انجام دهید؟ (when)</p> <p>عنوان ایده شما باید به نوعی برای مخاطبین جذاب باشد. به عنوان مثال اگر آماده سازی یک بسته آموزشی را پیشنهاد می‌دهید شاید جالب باشد که یک اسم تجاری برای آن انتخاب کنید و آن را در عنوان ذکر کنید!</p> <p>در هر صورت عنوان ایده اولاً باید جذاب باشد، و ثانیاً باید بیانگر ویژگی‌های کلی محتوای ایده شما باشد</p>
۲	نیاز آموزشی مورد نظر و اهداف	بیان کنید که چطور ایده شما به یک نیاز در فرآیند آموزش، پاسخ می‌دهد. همچنین فاصله بین عملکرد فعلی و ایده آل فراگیر را بیان کنید و در نهایت در یک جمله دلیل خود را برای تغییر پیشنهادی بیان کنید	<p>به صورت شفاف بیان کنید که چرا نیاز به تغییر را احساس می‌کنید و با چه استدلالی بروز آن را ضروری می‌دانید. درجه عمومی بودن مشکل هدف را بیان کنید؛ به شواهد مختلف (ترجیحاً از منابع چاپ شده) اشاره کنید که این مشکل توسط افراد درگیر در فرآیند آموزش تجربه شده است. فاصله بین نتایج فعلی حاصل از فرآیند آموزشی هدف و نتایج مطلوب را بنویسید.</p>
	کاربردی ایده	اهداف کاربردی که دنبال عملی شدن ایده انتظار دارید به آنها دست پیدا کنید را بیان کنید	<p>توضیح دهید نتایج حاصل از عملی شدن ایده شما خود را به چه شکلی در فرآیند آموزش نشان می‌دهند.</p> <p>به عنوان مثال اگر ایده شما در خصوص مهارت‌های تشخیص افتراقی دانشجویان پزشکی در مقطع ایترنی است، ممکن است ایده شما موجب بهبود عملکرد دانشجویان در آزمون‌های OSCE و عملکرد بهتر در بخش‌های آموزشی شود و ارتقای آرایه خدمات به بیماران شود.</p>

<p>اهداف کاربردی شما باید به گونه‌ای معین شوند که پس از انجام مداخلات، به صورت قابل اندازه‌گیری چه مستقیم و چه غیرمستقیم، دستیابی به آن‌ها قابل بررسی باشد.</p>			
<p>منابع را مرور کنید و بدنبال تجربیات مشابه با آن چه بنوعی در ارتباط با ایده شما، چه از لحاظ نیاز هدف و چه فرآیند اجرایی هست باشید. فرقی نمی‌کند این تجربه مربوط به داخل یا خارج کشور باشد و یا حتی خارج از حوزه آموزش علوم پزشکی، اگر با ایده شما مرتبط است آن را بررسی کنید!</p> <p>این کار به شما فرصت می‌دهد تا نسبت به برخی مسائل که در ذهن دارید دید بهتری داشته باشید، نتیجه برخی مداخلات را تا حدی واقع بینانه پیش بینی کنید و با اشتباهات رایجی که ممکن است شما هم به آن‌ها دچار شوید آشنا شوید.</p> <p>در واقعی با این کار به قول نیوتون بر شانه‌های غول ایستاده‌اید و آینده را بهتر دیده‌اید!</p>	<p>با استفاده از روش‌های اصولی جست و جو در پایگاه‌های داده‌ی معتبر، مطالعاتی را مرور کنید که می‌تواند به نوعی با ایده شما دارای اشتراکاتی باشد.</p>	<p>مرور تجربیات مشابه</p>	<p>۳</p>
<p>به ساده‌ترین زبان ممکن، چرا فکر می‌کنید ایده شما نوآورانه است؟ این مساله به این معنا نیست که ایده شما نباید تاکنون هیچ جا و هیچ مکانی فرآیند مشابه داشته باشد. بلکه ایده شما می‌تواند در ابعاد مختلف با فرآیندهای مشابه دیگر شباهت‌هایی نیز داشته باشد اما تغییراتی در آن شکل گرفته که می‌تواند موجب افزایش بهره‌وری در آن، بخصوص با تمرکز بر محیط و امکاناتی که ایده را براساس آن طراحی کرده‌اید شده باشد.</p> <p>این تفاوت‌ها و نوآوری‌های عمدتاً در فرآیند اجرای ایده باید وجود داشته باشد. اعم از نوآوری در استفاده بهینه از منابع انسانی و مادی، زمانبندی‌های کارآمدتر، استفاده از ابزارهای نوآورانه در فرآیند آموزش و...</p>	<p>در این بخش بطور مختصر بیان کنید نوآوری و خلاقیت ایده شما در قیاس با فرآیندهای مشابه در چیست و بطور مشخص به چه دلیلی ایده خود را نوآورانه می‌دانید؟</p>	<p>وجه تمایز و نوآوری ایده حاضر در قیاس با تجربیات مشابه</p>	<p>۴</p>
<p>مداخله اصلی ایده شما بر کدام گروه ذی‌نفعان فرآیند آموزش اجرا می‌شود؟ بطور مستقیم بر عملکرد آموزشگران تأثیر می‌گذارد یا دانشجویان؟ چه افرادی با چه جایگاه آکادمیکی باید با شما همکاری کنند؟ مدیر گروه‌های آموزشی یا معاونین آموزشی؟ آیا در اثر اجرای ایده معاونت‌های دیگر در سطوح مختلف آکادمیک هم باید با شما همکاری کنند؟</p>	<p>گروه مخاطب اصلی که مورد هدف انجام مداخلات قرار می‌گیرند را مشخص کنید، نقش گروه‌های مختلف را در فرآیند اجرایی شدن ایده بیان کنید، افرادی که بطور مستقیم و غیرمستقیم از عملی شدن ایده تأثیر می‌پذیرند و سطح ساختاری آموزشی مورد هدف جهت اجرای ایده</p>	<p>گروه مخاطب و سطح آموزشی اجرای ایده</p>	<p>۵</p>

<p>سطح اجرای ایده شما به چه شکل است؟ هدف یک کلاس درس در یک ورودیست یا بطور کلی یک مقطع از یک رشته تحصیلی در یک دانشکده؟</p>	<p>اعم از کلاس درس، گروه آموزشی، دانشکده، دانشگاه و... را مشخص کنید.</p>		
<p>در این بخش باید ایده خود را بیان کنید! به قابل فهم ترین شکل ممکن توضیح دهید که می‌خواهید چه کاری انجام دهید؟ به چه شکلی و با چه ابزاری می‌خواهید فرآیند آموزش را دستخوش تغییر کنید؟</p> <p>به چه منابع (اعم از انسانی، مالی و...) و چه امکاناتی نیاز دارید؟ مثلاً اگر به فکر اضافه کردن یک واحد جدید آموزشی در برنامه درسی هستید، آیا نیاز به جذب نیروی انسانی جدید هست؟ یا نیروی فعلی با همین وضعیت فعلی و یا کسب مهارت از طریق دوره‌های آموزشی می‌تواند نیاز شما را برطرف کند؟</p> <p>از چه ابزارهایی برای اجرای ایده استفاده می‌کنید؟ به عنوان مثال اگر ایده در حیطه یادگیری یاددهی است آیا از ابزارهای نوین آموزشی و امکانات دیجیتال استفاده می‌کنید؟</p> <p>زمانبندی شما برای فازهای مختلف اجرای ایده به چه شکل است؟ (بهتر است در صورت امکان از زمانبندی‌های رایج در زبان نظام آموزشی یعنی نیمسال تحصیلی و ... استفاده کنید)، همچنین مکانی که ایده شما در آن عملی می‌شود را در این بخش ذکر کنید. برای مثال ۳ ماه در یک کلینیک بیماران سرپایی، یا یک سال در محل‌های متعدد در قالب برنامه آموزشی، یا ۱۰ جلسه یک ساعته در آزمایشگاه و...</p>	<p>جزئیات مراحل اجرای ایده به صورت گام به گام، همچنین منابع و امکانات لازم برای فاز اجرایی اعم از منابع مالی، انسانی... و نیز آرایه زمانبندی پیش بینی شده و محل اجرایی شدن ایده (کلاس درس، آزمایشگاه، بخش های آموزشی بیمارستان و...)، از مواردی است که در این بخش باید به آن پرداخته شود.</p>	<p>فرآیند اجرای ایده</p>	<p>۶</p>
<p>در این بخش توضیح دهید چگونه می‌خواهید بفهمید شما موفق به اجرای یک فرآیند موفق شده‌اید؟ چه چیزی را اندازه گیری یا ارزیابی می‌کنید تا به درک موفقیت یا عدم موفقیت برسید؟ به چه وسیله‌ای، با چه ابزاری و طی چه فرآیندی این پارامترها را ارزیابی می‌کنید؟</p> <p>باید راهی مشخص کنید تا خودتان متوجه شوید آیا به آنچه متعهد شده اید برای اجرای فرآیند پایبند بوده‌اید؟</p> <p>مثلاً اگر برای اجرای ایده خود تعداد جلساتی را پیش بینی کرده اید، به طور منظمی برگزار شده‌اند و تعداد حاضرین در جلسات به میزان ایده آل بوده است؟ آیا زمانبندی مورد انتظار محقق شده است؟</p>	<p>پارامترهایی که برای ارزیابی موفقیت ایده باید ارزیابی شوند به همراه روش و ابزارهای ارزیابی را در این قسمت مشخص کنید.</p>	<p>فرآیند ارزیابی موفقیت ایده</p>	<p>۷</p>

<p>در نگاهی دیگر شاید بهتر باشد واکنش بهره‌وران از فرآیند را ارزیابی کنید، مثلاً می‌توانید این کار را بوسیله فرم‌های رضایت-مندی بسنجید و یا روش‌های خلاقانه دیگر.</p> <p>و مهم‌تر از همه اینکه چگونه می‌خواهید ارزیابی کنید اهداف کاربردی که برای خود مشخص کرده‌اید محقق شده‌اند یا خیر؟ چگونه می‌توانید بگویید ایده شما به نتیجه مورد انتظار و ایده آل رسیده است؟</p> <p>به عنوان مثال اگر ایده شما در حیطه یادگیری یاددهی است، شاید لازم باشد پارامترهایی را در نظر بگیرید و متعاقباً ابزارهایی را معین کنید که بوسیله آن‌ها به افزایش توانمندی و یادگیری دانشجویان بپردازید و یا اینکه تغییر در رفتار و عملکرد گروه‌های ذی‌نفع مختلف را در اثر اجرای فرآیند ایده ارزیابی کنید.</p> <p>در این بین، به این نکته توجه کنید که زمانبندی فازهای مختلف ارزیابی موفقیت را نیز باید در ذهن داشته باشید. به عنوان مثال در یک نیمسال دوبار ارزیابی انجام می‌دهید؟ مکانیسمی طراحی می‌کنید که بطور مداوم به ارزیابی ایده بپردازد؟</p>			
<p>در این بخش به این موضوع بپردازید که نتیجه نهایی حاصل از ایده شما در ابعاد گوناگون اعم از فرآیندهای آموزشی، توانمندسازی فراگیران و در نگاهی جامع‌تر ارتقای آرایه خدمات سلامت به جامعه به چه شکل است.</p> <p>سعی کنید در صورت امکان ایده خود را در برطرف کردن معضلات حوزه سلامت که به نوعی با آموزش فراگیران مرتبط است مواجه کنید. آیا ایده شما می‌تواند این مسایل را پوشش دهد؟</p> <p>آیا ایده شما موجب تغییر نگرش ذی‌نفعان مختلف در امر آموزش و تغییر اساسی در عملکرد آنها می‌شود؟</p> <p>بعنوان مثال می‌توانیم بگوییم اگر ایده شما مرتبط با بهبود مهارت‌های فراگیران پزشکی در امر تشخیص باشد، در آینده توانمندی پزشکان عمومی در این حیطه بهبود می‌یابد و متعاقباً نظام ارجاع به این وسیله به صورت اثربخش‌تری استقرار می‌یابد.</p> <p>در خصوص تعمیم‌پذیری ایده و تکرارپذیری آن صحبت کنید. توضیح دهید آیا ایده شما انعطاف‌پذیری لازم برای اجرا در شرایط مختلف از نظر امکانات را دارد؟ به این نکته اشاره کنید که آیا بومی‌سازی ایده شما امکان‌پذیر است؟</p>	<p>در این بخش بیان کنید که در صورت موفقیت این ایده چه چیزی در روند آموزشی علوم پزشکی دچار تغییر می‌شود و تأثیر آن بر گروه‌های مختلف دخیل در امر آموزش به چه صورتی خواهد بود.</p> <p>تأثیراتی که عملی شدن ایده بر آینده حرفه‌ای دانشجویان می‌گذارد و نهایتاً تأثیری که بر فرآیند آرایه خدمات بهداشتی درمانی به جامعه و بیماران بجای می‌گذارد را بیان کنید.</p> <p>همچنین قابلیت تکرارپذیری فرآیند حاصل از این ایده در مراکز آموزشی مختلف را در این قسمت به طور مختصر توضیح دهید.</p>	<p>چشم‌انداز نهایی ایده و قابلیت تعمیم‌پذیری</p>	<p>۸</p>

